Hipólito Unanue: l’il·lustrat innovador i visionari de l’educació

written by David Auris Villegas | 24 de July de 2026

En un **esdeveniment acadèmic sobre innovació educativa**, un expert em va preguntar a l’aula: *«David, la innovació va nàixer amb internet?»* Al escoltar la pregunta, els vaig contar que, fa dos-cents anys, va viure al nostre país un home que somiava amb un món millor. Es deia **Hipólito Unanue.** Havia millorat l’educació i era un divulgador del coneixement científic i un emprenedor cultural amb la famosa *revista El Mercurio Peruano*. **Des d’allí visionava un Perú desenvolupat, intercultural i equitatiu gràcies al superpoder del coneixement.** En concloure la història, l’aula va guardar un silenci absolut.

Resultava irònic per als futurs i futures mestres conéixer a col·legues que presumixen d’innovadors per haver obtingut innombrables premis nacionals i internacionals, mentres **Hipólito Unanue simplement va innovar amb fets.** En este article condense les aportacions d’este **gran pensador**, el llegat il·lustrat del qual ens convida a enfortir la nostra praxi acadèmica i il·luminar el quefer pedagògic, com ell va somiar entre ciris i papers grocs.

Hipólito Unanue va arribar al món al Perú, un 13 d’agost de 1755, i va morir al nostre país un 15 de juliol de 1833. Va ser un prestigiós metge, innovador professor universitari,

gran negociador polític, il·lustre precursor de la independència, ideòleg de l'educació mèdica, va ser membre de la Societat d'Amants del País i va fundar el Real Colegio de Medicina i Cirurgía de San Ferran de la Universidad Nacional Mayor de San Marcos.

Este arquitecte il·lustrat, innovador i visionari va comprendre que **el desenvolupament del Perú, igual que el de qualsevol país, residia en l'educació científica, la investigació, la cultura i el coneixement de la realitat.** Seguint estos postulats, va fundar institucions, va divulgar el coneixement científic i cultural al Mercurio Peruano i va transformar l'educació mèdica teòrica cap a l'esfera de la pràctica clínica.

Unanue va ser un **home avançat al seu temps, amb una extraordinària capacitat d'adaptabilitat, diàleg i fi constructor de consensos**. Va saber bastir ponts entre realistes i patriotes, va cooperar amb José de Sant Martí i Simón Bolívar perquè comprenia que **el desenvolupament del país estava per damunt de les diferències ideològiques.** El seu exemple i impacte demostren que qualsevol país avançarà des de la cooperació i el diàleg, anteposant el bé comú sobre els interessos particulars.

En suma, el llegat intergeneracional d'Hipólito Unanue posa de manifest que l'educació, la ciència, la investigació i el coneixement continuen sent reptes pendents per a Perú i altres països subdesenvolupats.

Imatge: Magnific